

Asia: VN/26950/2021

Lausuntopyyntö hallituksen esityksestä EU:n elpymis- ja palautumistukivälineen kansalliseksi toimeenpanolaiksi

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Valtiovarainministeriö pyytää lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laiksi Euroopan unionin elpymis- ja palautumistukivälineen hallinnoinnista, valvonnasta ja tarkastuksesta sekä Valtiokonttorista annetun lain 2 §:n muuttumiseksi ja tulotietojärjestelmästä annetun lain 13 §:n väliaikaiseksi muuttamiseksi. Ohessa Pohjois-Pohjanmaan TE-toimiston lausunto hallituksen esityksestä EU:n elpymis- ja palautumistukivälineen kansalliseksi toimeenpanolaiksi.

Tavoitteet

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi laki Euroopan unionin elpymis- ja palautumistukivälineen hallinnoinnista, valvonnasta ja tarkastuksesta. Laki on tarpeen Suomen elpymis- ja palautumissuunnitelman toimeenpanemiseksi. Laissa säädettäisiin elpymis-, palautumistukivälineen hallinnoinnista, valvonnasta ja tarkastuksesta vastaavista kansallisista viranomaisista ja niiden tehtävistä sekä viranomaisten tiedonsaanti- ja tarkastusoikeuksista. Laki sisältäisi myös muita erityisiä tuen myöntämisen ja maksamisen rajoituksia. Esityksessä ehdotetaan lisäksi muutettavaksi Valtiokonttorista annettua lakia ja sekä muutettavaksi väliaikaisesti tulotietojärjestelmästä annettua lakia.

Pääasiallinen sisältö

Esityksen mukaan laki on välttämätön Suomen elpymis- ja palautumissuunnitelman toimeenpanemiseksi. Laissa on tavoite säätää elpymis- ja palautumistukivälineen hallinnoinnista, valvonnasta ja tarkastuksesta vastaavista kansallisista viranomaisista ja niiden tehtävistä sekä

viranomaisten tiedonsaanti- ja tarkastusoikeuksista. Laki sisältäisi eräitä erityisiä tuen myöntämisen ja maksamisen rajoituksia.

Lakiesityksen mukaan esitettävä laki olisi välttämätön Suomen elpymis- ja palautumissuunnitelman toimeenpanemiseksi. Lakiesityksessä on tuotu esille eri viranomaisten roolit. Valtiokonttori toimisi keskitetyn tietojärjestelmän rekisterinpitäjänä. Valtiovarainministeriön valtiovarain controller -

toiminto toimisi elpymis- ja palautumistukivälinevarojen tarkastuksesta vastaavana riippumattomana tarkastajana. Lakiesitys sisältää myös tuen myöntämistä ja maksamista koskevia erityisiä rajoituksia tilanteessa, jossa tuen saaja olisi jättänyt hoitamatta julkis- ja yksityisoikeudellisia maksuvelvollisuuksiaan.

Rahoitettavat kokonaisuudet

Lakiesityksen mukaan Euroopan unionin elpymis- ja palautumistukivälineen kautta rahoitetaan nuorten matalan kynnyksen palvelupisteiden, Ohjaamojen, monialaisuuden vahvistamista. Elpymis- ja palautumistukivälineellä rahoitetaan niin kutsuttua Ohjaamoiden kannustinmallia, jolla luodaan kunnille kannustimia monipuolistaa Ohjaamojen palveluita erityisesti sosiaali- ja terveyspalveluihin ja koulutussektorilla.

Toiminnon rahoitus vuosina 2021–2024 on kokonaisuudessaan 13 miljoonaa euroa. Toiminta pohjautuu valtioavustuksiin, jotka myöntää työ- ja elinkeinoministeriö. Kannustinmallin maksatus on osoitettu elin-keino-, liikenne- ja ympäristökeskusten (ELY-keskusten) ja työ- ja elinkeinotoimistojen (TE-toimistojen) kehittämis- ja hallintokeskuksen (KEHA-keskus) tehtäväksi.

Tulotietojärjestelmästä annetun lain (53/2018) 13 §:n esitetään tehtäväksi väliaikainen muutos, jonka mukaan tulorekisterin tietoja voitaisiin salassapitosäännösten estämättä luovuttaa KEHA-keskukselle. Tämä esitetty muutos tehostaisi Ohjaamo - toimintaan liittyvien tukien maksatusta kunnille.

Elpymis- ja palautussuunnitelman vaikutus julkiseen talouteen

Suunnitelmaan sisältyvillä työllisyysastetta nostavilla rakenteellisilla uudistuksilla (pohjoismainen työvoimapolymalli) tai työvoiman lisäämiseen liittyvillä toimenpiteillä (työperäisen maahanmuuton edistäminen) on kuitenkin edellytyksiä parantaa julkisen talouden kestävyyttä maltillisesti. Suunnitelman toimenpiteillä esitetään sosiaali- ja terveyspalvelujen kustannusvaikuttavuutta, jotta pystyttäisiin nopeammin ja tehokkaammin vastaamaan sosiaali- ja terveyspalvelujen asiakkaiden tarpeisiin. Samalla toimenpiteet pyrkivät hillitsemään pitkällä aikavälillä väestön ikääntymisestä aiheutuvaa menojen kasvu-painetta.

Pohjois-Pohjanmaan TE-toimisto näkee lakiesityksen työ- ja elinkeinotoimiston toimintaa sekä asiakas-palvelua tukevana kokonaisuutena. Ohjaamoiden kannustinmallin luonti kunnille on tarkoituksenmukainen ja asiakkaiden työllistymistä- ja kouluttautumista tukeva. Pohjoismainen työvoimapalvelumalli ja työperäisen maahanmuuton edistäminen ovat toimenpiteitä, joiden kautta on mahdollisuus nostaa työllisyysastetta.

Lääkkö Taru
Pohjois-Pohjanmaan TE-toimisto